

2.21 **zachęca** europejskie samorządy terytorialne do uczy-nienia z polityki równości płci pełnoprawnego składnika projektów w dziedzinie współpracy zdecentralizowanej, na przykład poprzez projekty nastawione na dostęp kobiet do edukacji, a także do finansowania działalności handlowej za pomocą mikrokredytów;

2.22 **przyjmuje do wiadomości** wniosek przedstawiony przez Komisję 31 maja 2005 r. w sprawie decyzji dotyczącej „Europejskiego roku równych szans dla wszystkich (2007) — w kierunku bardziej sprawiedliwego społeczeństwa”, do którego KR ustosunkuje się w osobnej opinii.

Jednakże aby rok 2007 dał nowy impuls dla konkretnego stosowania prawodawstwa europejskiego skierowanego przeciw dyskryminacji, a szczególnie dyskryminacji związanej z płcią, Komitet Regionów zachęca już teraz inne instytucje europejskie, aby korzystały z roli pośrednika, jaką pełni w dziedzinie informacji i działań w stosunku do europejskich samorządów terytorialnych.

2.23 **przypomina** wymóg spójności terytorialnej w perspektywach finansowych na okres 2007-2013 i podkreśla, że ważne jest, aby przyszłe fundusze strukturalne nadal wspierały lokalne inicjatywy kobiet, szczególnie w najmniej uprzywilejowanych regionach UE.

Bruksela, 13 października 2005 r.

Przewodniczący
Komitetu Regionów
Peter STRAUB

Opinia Komitetu Regionów w sprawie wniosku dotyczącego decyzji Rady dotyczącej zasad, prio-rytetów i warunków zawartych w partnerstwie europejskim z Chorwacją

(2006/C 81/11)

KOMITET REGIONÓW,

uwzględniając wniosek dotyczący decyzji Rady w sprawie zasad, priorytetów i warunków zawartych w partnerstwie europejskim z Chorwacją (COM(2004) 275 wersja ostateczna);

uwzględniając decyzję Komisji Europejskiej z 17 listopada 2004 r. o zasięgnięciu opinii Komitetu Regionów w tej sprawie, zgodnie z art. 265 ust. 1 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską;

uwzględniając decyzję swego Prezydium z 15 czerwca 2004 r. powierzającą Komisji ds. Stosunków Zewnętrznych przygotowanie opinii w sprawie strategii Komisji Europejskiej w zakresie postępów poczynionych w procesie rozszerzenia;

uwzględniając konkluzje Prezydencji ze szczytów Rady Europejskiej w Salonikach w czerwcu 2003 r. i w Brukseli w grudniu 2004 r.;

uwzględniając decyzję Rady z 13 września 2004 r. w sprawie zasad, priorytetów i warunków zawartych w partnerstwie europejskim z Chorwacją;

uwzględniając sprawozdanie Parlamentu Europejskiego w sprawie wniosku o członkostwo w UE złożonego przez Chorwację (A5-0206/2004);

uwzględniając sprawozdanie Komisji Europejskiej w sprawie stabilizacji i stowarzyszenia z 2003 r.;

uwzględniając komunikat Komisji Europejskiej z kwietnia 2004 r. dotyczący opinii w sprawie wniosku o członkostwo w Unii Europejskiej, złożonego przez Chorwację (COM (2004) 257 wersja ostateczna);

uwzględniając decyzję Rady w sprawie podpisania umowy o stabilizacji i stowarzyszeniu między Wspólnotami Europejskimi i jej Państwami Członkowskimi a Republiką Chorwacji;

uwzględniając decyzję Rady z 3 października 2005 r. o otwarciu negocjacji akcesyjnych z Chorwacją;

uwzględniając oświadczenia i zalecenia przyjęte przez Wspólny Komitet Parlamentarny UE — Chorwacja 5 października 2005 r.;

uwzględniając swój projekt opinii (CdR 499/2004 rev. 2; sprawozdawca: Isidoro GOTTARDO, radny regionu Friuli-Wenecja Julijska, IT/PPE) przyjęty przez Komisję ds. Stosunków Zewnętrznych 30 czerwca 2005 r.;

a także mając na uwadze, co następuje:

- Dla Chorwacji perspektywa przystąpienia do UE ma dodatkowe znaczenie, gdyż sprzyja ona politycznej stabilności i wzmacnia demokrację na Bałkanach; poza tym perspektywa ta stanowi przykład dla innych krajów w tym regionie;
- Przestrzeganie demokratycznych zasad, praworządności, praw człowieka i praw mniejszości, a także podstawowych wolności, to główny warunek korzystania z pomocy wspólnotowej, służącej wzmocnieniu instytucji i przygotowaniu do przystąpienia do Unii Europejskiej.

przyjął swoją opinię na 61. sesji plenarnej w dniach 12 — 13 października 2005 r. (posiedzenie z dn. 13 października).

Spostrzeżenia i zalecenia Komitetu Regionów

Komitet Regionów

1. Zasady, priorytety i warunki zawarte w partnerstwie europejskim z Chorwacją

1.1 **z zadowoleniem przyjmuje** wprowadzenie partnerstwa europejskiego dla Bałkanów Zachodnich, opartego na Agendzie z Salonik, i priorytety wyznaczone przez Komisję Europejską odnośnie Chorwacji oraz **oczekuje**, że będzie uczestniczyć w ocenie, która zostanie przeprowadzona pod koniec przewidzianego okresu, dotyczącej priorytetów krótkoterminowych, a zwłaszcza priorytetów politycznych, takich jak demokracja, praworządność, prawa człowieka oraz ochrona mniejszości;

1.2 **podkreśla** absolutną konieczność zwiększenia efektywności chorwackiej administracji i przeszkolenia kadry urzędniczej, by sprostać zobowiązaniom wynikającym z przystąpienia do Unii i potrzebie walki z korupcją;

1.3 w związku z powyższym **uważa**, że programy twinningowe z administracją regionalną i lokalną Państw Członkowskich UE należą do instrumentów, które można wykorzystać dla ułatwienia lepszego funkcjonowania administracji publicznej, **zachęca** zatem Radę ds. Stabilizacji i Stowarzyszenia do zwrócenia się do Komitetu Regionów w celu skorzystania z jego szerokiego zakresu doświadczeń w tej dziedzinie;

1.4 **z radością przyjmuje** gwarancje konstytucyjne przewidziane dla mniejszości narodowych stanowiących integralną część społeczeństwa chorwackiego i należne im przedstawicielstwo w rządzie centralnym oraz w regionalnych i lokalnych strukturach władzy, a także starania podejmowane na rzecz ochrony mniejszości romskiej; ponadto **z zadowoleniem przyjmuje** utworzenie komisji międzyresortowych, w skład których wchodziłoby przedstawiciele mniejszości i rządu centralnego;

1.5 **akcentuje** konieczność zagwarantowania dwujęzyczności w lokalnej administracji publicznej wszędzie tam, gdzie występują społeczności autochtoniczne inne niż chorwacka lub mniejszości posługujące się językiem innym niż chorwacki, i to

nie tylko na szczeblu gminnym, ale również na szczeblu okręgowym; z tego też powodu **podkreśla** konieczność takiego dostosowania przepisów prawnych w zakresie obszaru regionów, miast i gmin do prawa konstytucyjnego dotyczącego praw mniejszości narodowych i do przepisów prawnych mówiących o językach mniejszości narodowych, aby de facto zapewnić stosowanie dwóch języków w tych regionach, miastach i gminach, które w rozumieniu swoich statutów mają dwa języki urzędowe: język chorwacki i język mniejszości;

1.6 **domaga się**, by dokonano publicznej oceny koordynacji i współpracy pomiędzy władzami odpowiedzialnymi na szczeblu centralnym i lokalnym w zakresie repatriacji uchodźców, odbudowy i odzyskania domów i mieszkań, wdrożenia ustawodawstwa przewidującego rekompensatę za utratę prawa najmu i/lub prawa do zajmowania lokalu, walki z dyskryminacją ze względu na przynależność narodową lub etniczną w dziedzinie zatrudnienia. Wszystkie te kwestie stanowią podstawę dla ponownej integracji społeczno-gospodarczej repatriantów, którą należy zaplanować w oparciu o programy regionalne i postrzegać jako integralną część rozwoju lokalnego;

1.7 **przyjmuje do wiadomości** wniosek wysunięty przez mniejszości narodowe, by chorwackie prawo wyborcze uznało „podwójne głosowanie” (polityczne i etniczne) mniejszości narodowych w Chorwacji, tak jak przewidują konstytucja i prawo konstytucyjne dotyczące mniejszości narodowych;

1.8 **zwraca uwagę**, że różnorodność etniczna w Chorwacji powinna mieć należyte odzwierciedlenie w radiu i telewizji publicznej.

2. Wejście w życie umowy o stabilizacji i stowarzyszeniu (USS)

2.1 **wyraża zadowolenie** z powodu wejścia w życie 1 lutego 2005 r. umowy o stabilizacji i stowarzyszeniu z Republiką Chorwacji. Umowa ta stanowi ramy prawne dla stosunków pomiędzy Chorwacją a UE na cały okres przedakcesyjny; **ma nadzieję**, że USS faktycznie posunie naprzód proces integracji, a jednocześnie, dzięki szeroko zakrojonemu partnerstwu angażującemu w jej wdrażanie także chorwackie samorządy lokalne i regionalne, wzmocni relacje między stronami;

2.2 **przypomina**, że USS w szczególnym stopniu przewidywa powołanie komisji parlamentarnej ds. stabilizacji i stowarzyszenia, której celem były dalszy rozwój dialogu politycznego pomiędzy obiema stronami, aby stworzyć „bliskie więzi solidarności i nowe formy współpracy”⁽¹⁾;

2.3 **dostrzega** wolę, będącą przesłaniem USS, aby krzewić dialog polityczny pomiędzy stronami umowy „w każdej innej formie, wnoszącej przydatny wkład we wzmocnienie, rozwój i intensyfikację dialogu politycznego”⁽²⁾;

2.4 **żałuje** jednak, że w odróżnieniu od poprzednich państw kandydujących, ani w USS, ani w Radzie Stabilizacji i Stowarzyszenia, ani w decyzji Rady dotyczącej regulaminu wewnętrznego nie przewidziano utworzenia komitetu zrzeszającego przedstawicieli lokalnych i regionalnych jednostek terytorialnych;

2.5 **domaga się** zatem, aby Rada ds. Stabilizacji i Stowarzyszenia, dążąc do „wniesienia przydatnego wkładu we wzmocnienie, rozwój i intensyfikację dialogu politycznego”⁽³⁾, podjął próbę utworzenia wspólnego komitetu konsultacyjnego Chorwacja — KR. Komitet ten służyłby ożywieniu dialogu politycznego, promowaniu zbliżenia Chorwacji do Unii Europejskiej, współpracy regionalnej i rozwoju dobrych stosunków sąsiedzkich, a także kultury pomocniczości i rozwoju demokracji lokalnej.

3. Otwarcie negocjacji akcesyjnych

3.1 **przypomina**, że wspólnym i ostatecznym celem negocjacji jest pełne członkostwo Chorwacji w Unii Europejskiej;

3.2 **ufa**, że wprowadzone środki przejściowe i klauzule ochronne będą zawsze zgodne z interesami UE, szczególnie w zakresie konkurencji i funkcjonowania rynku wewnętrznego;

3.3 **podkreśla** naturalne predyspozycje Chorwacji do członkostwa w UE i szczerze pragnienie przystąpienia do Unii ze strony obywateli chorwackich; otwarcie negocjacji akcesyjnych zapobiegło rozwinięciu się niechęci do europejskiej perspektywy wspólnotowej i opóźnienie stabilizacji politycznej w regionie;

3.4 **wyraża zadowolenie** z otwarcia negocjacji akcesyjnych z Chorwacją, na podstawie decyzji politycznej uwzględniającej w należyty sposób wypełnienie kryteriów kopenhaskich i warunków związanych ze stabilizacją i stowarzyszeniem ustanowionych przez Radę w 1997 r. (współpraca z Międzynarodowym Trybunałem Karnym dla byłej Jugosławii oraz współpraca regionalna, postrzegana jako integralna część umowy o stabilizacji i stowarzyszeniu podpisanej z Chorwacją); **podkreśla** ponadto konieczność monitorowania, dalszej konsolidacji i, w razie potrzeby, wymagania widocznych postępów w zakresie praw mniejszości, polityki repatriacji uchodźców, braku dyskryminacji przy zakupie nieruchomości przez obywateli Wspólnoty i reformy sądowniczej;

⁽¹⁾ Art. 7 i 9, Tytuł II „Dialog polityczny” (USS), art. 116 (USS)

⁽²⁾ tamże, art. 8.

⁽³⁾ tamże, art. 8 ust. 2.

3.5 **przypomina** o konieczności potwierdzenia przez rząd chorwacki gotowości do pełnej współpracy z Międzynarodowym Trybunałem Karnym dla byłej Jugosławii, także podczas trwania negocjacji akcesyjnych;

3.6 **uważa** otwarcie negocjacji za historyczną szansę zarówno dla UE jak i dla Bałkanów oraz **z zadowoleniem przyjmuje** utworzenie grupy zadaniowej ds. Chorwacji, która zajmie stanowisko w sprawie pełnej współpracy z Międzynarodowym Trybunałem Karnym dla byłej Jugosławii;

3.7 **z zadowoleniem przyjmuje** ramy negocjacyjne, przyjęte przez Komisję Europejską, oraz propozycję zwiększenia ilości rozdziałów negocjacyjnych do 35, poprzez podzielenie długich rozdziałów na rozdziały krótsze, w ten sposób ułatwiając proces negocjacji, zwiększając jego skuteczność i przyspieszając go, szczególnie w zakresie polityki rolnej; **prosi** o udział w konsultacjach na temat corocznych sprawozdań Komisji w sprawie postępów czynionych przez Chorwację na drodze akcesji do UE;

3.8 **wzywa** Komisję, by włączyła Komitet w formalny proces monitorowania i analizy transpozycji dorobku prawnego Wspólnoty, tak by mógł on wesprzeć Komisję w ocenianiu stopnia przygotowania Chorwacji w tych konkretnych dziedzinach negocjacji, w których jego zaangażowanie stanowiłoby wartość dodaną. Przede wszystkim chodzi tu o pożądaną współpracę z samorządami lokalnymi i regionalnymi w dziedzinie dorobku wspólnotowego dotyczącego spójności (rozdział 22); **apeluje** do Komisji Europejskiej i Rady o informowanie na bieżąco o przyjętych standardach (*benchmarking*) dla tego rozdziału negocjacji;

3.9 **podkreśla**, że dla zapewnienia szybkich postępów w przyszłych negocjacjach i implementacji dorobku prawnego UE, instytucje chorwackie muszą poprawić swą zdolność do zarządzania systemem administracyjnym i prawnym. Wymaga to wydajnego i niezależnego systemu wymiaru sprawiedliwości oraz sprawnej administracji publicznej, będącej odzwierciedleniem europejskich norm i przestrzegającej procedur selekcji i zatrudniania personelu we wszystkich organach publicznych. W tym celu Komitet **proponuje**, by już przed negocjacjami wprowadzić programy współpracy i programy twinningowe, także pomiędzy organami administracji lokalnej i regionalnej Chorwacji i Państw Członkowskich UE;

3.10 **zachęca** władze Chorwacji do dalszych działań w zakresie walki z korupcją, w tym zwłaszcza do kampanii prowadzonej przez Urząd ds. Zwalczania Korupcji i Przystępności Zorganizowanej (USKOK), mającej uwrażliwić opinię publiczną na ten problem;

3.11 **pragnie** kontynuacji współpracy regionalnej na Bałkanach, zgodnie z Agendą z Salonik przyjętą w czerwcu 2003 r., w duchu współpracy transgranicznej, która sprawdziła się już wśród Państw Członkowskich, a w szczególności **wzywa** do szybkiego zażegnania sporu regionalnego dotyczącego granicy morskiej ze Słowenią i Zatoki Pirano;

3.12 **zachęca** okręgi chorwackie do kontynuowania polityki aktywnej współpracy transgranicznej, partycypacji oraz ustanawiania euroregionów dla wzmocnienia europejskiego ducha i europejskiego kierunku rozwoju.

4. Przedakcesyjna pomoc ze strony UE

4.1 **z zadowoleniem przyjmuje** decyzję o udostępnieniu Chorwacji przedakcesyjnych instrumentów finansowych (PHARE, ISPA, SAPARD) już od 2005 r. oraz nowego przedakcesyjnego instrumentu finansowego od 2007 r. i **przypomina**, że zawsze należy stosować mechanizm współfinansowania wraz z rozsądnym gospodarowaniem środkami finansowymi i zgodnie z rachunkiem ekonomicznym;

4.2 **podkreśla**, że Komisja Europejska, jako organ zajmujący się koordynacją działań pomocowych, powinna monitorować stopień absorpcji funduszy wspólnotowych i oceniać oddziaływanie programów wprowadzonych do tej pory w Chorwacji, w szczególności programów twinningowych (policji granicznej, służby celnej, urzędów statystycznych i azyłu) oraz **apeluje** o bieżące informacje na ten temat;

4.3 **postuluje**, aby Komisja Europejska, wraz z wygaśnięciem dokumentu strategii narodowej na lata 2002 — 2006 i zgodnie z rozporządzeniem w sprawie CARDS, dokonała oceny skuteczności działań na rzecz rozwoju wydajności administracji;

4.4 **zaleca**, by w przyszłości chorwackie samorzady lokalne i regionalne aktywnie uczestniczyły w mechanizmach koordynacji pomocy przedakcesyjnej wprowadzonych przez Komisję Europejską i były zaangażowane w planowanie strategii oraz w określanie priorytetów rozwoju regionalnego; w tym celu Komitet ponownie **wskazuje na pilną potrzebę** przeznaczenia funduszy przedakcesyjnych na przeszkolenie pracowników administracyjnych w samorządach lokalnych i regionalnych;

4.5 **podkreśla** duże dysproporcje w rozwoju różnych obszarów NUTS II w Chorwacji i **kładzie nacisk** na konieczność wykorzystania funduszy europejskich przede wszystkim na działania zwalczające bezrobocie, szczególnie w najbardziej pokrzywdzonych regionach;

4.6 **podkreśla** korzyści płynące z ukształtowania krajowej polityki rozwoju regionalnego w oparciu o jeden instrument prawny, tak aby w przyszłości uniknąć rozbieżności procedur, co się w dotychczasowych działaniach zdarzało, oraz aby w długoterminowej perspektywie móc planować działania na rzecz rozwoju regionalnego na szczeblu krajowym;

4.7 **postuluje**, by już od 2007 r. Chorwacja mogła uczestniczyć w projektach współpracy międzyregionalnej i transgra-

nicznej, przewidzianych w ramach nowego celu współpracy w zakresie polityki spójności;

4.8 **proponuje**, by wziąć pod uwagę możliwość uczestnictwa przedstawicieli regionów przygranicznych państw kandydujących, przynajmniej w roli obserwatorów, w przyszłych europejskich zgrupowaniach współpracy transgranicznej (ang. EGCC);

4.9 **wzywa**, by władze budżetowe UE przewidziały odpowiednie instrumenty finansowe, które mogłyby być wykorzystane przez chorwackie samorzady lokalne i regionalne w programach twinningowych lub programach współpracy z samorządami lokalnymi i regionalnymi UE oraz z Komitetem Regionów w celu informowania obywateli o korzyściach związanych z wejściem do UE;

5. Wdrożenie reformy konstytucyjnej z 2001 r. w zakresie decentralizacji

5.1 **przypomina**, że wprowadzenie w Chorwacji zasady pomocniczości stanowi jeden z kluczowych instrumentów zbliżenia obywateli chorwackich do europejskiego projektu;

5.2 **z zadowoleniem przyjmuje** poprawki dotyczące pomocniczości oraz samorządności lokalnej i regionalnej wniesione do chorwackiej konstytucji w 2001 r.;

5.3 **zapoznał się** z krytyką wyrażoną przez Komisję Europejską w sprawozdaniu z 2003 r. dotyczącym stabilizacji i stowarzyszenia w Chorwacji, zwłaszcza jeśli chodzi o spowolnienie procesu decentralizacji i **podkreśla** generalnie negatywną ocenę zdolności okręgów, miast i gmin do wypełnienia nowych zobowiązań, co wynika z ich braku autonomii w dziedzinie finansów i zarządzania;

5.4 **wyraża zaniepokojenie** z powodu faktycznego braku własnych środków finansowych i autonomii w zakresie ściągania podatków; oba te czynniki odgrywają istotną rolę w konsolidacji prawdziwego procesu decentralizacji;

5.5 **postuluje**, by przepisy prawne dotyczące samorządności lokalnej i regionalnej, przede wszystkim w sektorach oświaty i służby zdrowia były zgodne z duchem reformy konstytucyjnej z 2001 r. i nie hamowały zapoczątkowanego wtedy procesu decentralizacji; **podkreśla**, że tworzenie nowych lokalnych jednostek administracyjnych musi odpowiadać podstawowym zasadom UE w zakresie samorządności lokalnej i demokracji.

Bruksela, 13 października 2005 r.

Przewodniczący
Komitetu Regionów
Peter STRAUB